BM2004992

RAADSMEDEDELING

Onderwerp
Septembercirculaire Gemeentefonds 2020

Steenbergen; 13 oktober 2020

Aan de Raad,

De uitkering uit het gemeentefonds is voor gemeenten de belangrijkste inkomstenbron. Voor Steenbergen komt dit neer op een bedrag van 37 miljoen euro. Dat is 58 % van onze begroting (2020). Een aantal keren per jaar informeert het ministerie van BZK de gemeenten over de ontwikkelingen van de algemene uitkering. Meestal gebeurt dit met circulaires in mei, september en december.

Septembercirculaire 2020
De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Via de normering systematiek (trap op/trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Op 15 september 2020 is de septembercirculaire verschenen. De septembercirculaire bevat informatie over de hoeveelheid middelen die we de van het Rijk verwachten te ontvangen via het gemeentefonds.

Deze raadsmededeling gaat op hoofdlijnen in op de inhoud van de septembercirculaire en de verschillen ten opzichte van de meicirculaire 2020.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de september- en de meicirculaire 2020.

Uitkering gemeentefonds mutatie septembercirculaire 2020 t.o.v. meicirculaire 2020					
	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal meicirculaire 2020	37.076.841	37.888.267	38.242.374	38.409.446	38.607.985
Totaal septembercirculaire 2020	37.575.607	37.944.658	38.495.690	38.602.214	38.944.391
Mutatie septembercirculaire t.o.v. meicirculaire	498.766	56.392	253.316	192.768	336.406
Waarvan op te nemen als besteding (oormerken)	-435.546	-39.000	-7.000	0	0
Netto mutatie gemeentefonds septembercirculaire 2020	63.220	17.392	246.316	192.768	336.406

(+ = voordelig)

De jaarschijven 2020 tot en met 2024 laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de meicirculaire 2020. Het positieve effect in 2020 wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door coronamaatregelen. De effecten van de septembercirculaire 2020 zijn verwerkt in de begroting 2021.

De mutatie is het gevolg van een aantal ontwikkelingen. Onderstaand is een totaaloverzicht opgenomen van alle ontwikkelingen en de bijbehorende financiële mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2020. Deze worden verderop in deze mededeling toegelicht.

Per categorie	2020	2021	2022	2023	2024
Categorie 1) Ontwikkeling accres, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor	200.239	66.995	-135.246	-67.551	22.652
Categorie 2) Effect maatstafgewichten	4.548	-31.832	4.181	4.214	4.249
Categorie 3) Mutaties integratie-, doel- en suppletie-uitkeringen:	10.544	4.649	4.598	5.000	5.000
Categorie 4) Sociaal domein	104.464	0	252.378	0	0
Categorie 5) Hoeveelheidsverschillen	-256.575	-56.609	86.216	216.916	270.316
Categorie 6) WOZ-waarden mutaties	0	34.189	34.189	34.189	34.189
Per saldo	**63.220**	**17.392**	**246.316**	**192.768**	**336.406**
(+ = voordelig)					

Categorie 1) Ontwikkeling accres, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

Categorie 1) Ontwikkeling accres, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor	2020	2021	2022	2023	2024
a) Ontwikkeling uitkeringsbasis/factoren	-6.675	-118.358	-135.246	-67.551	22.652
b) Plafond BTW compensatiefonds	120.143				
c Lagere apparaatskosten (opschalingskorting) (compensatie corona)	86.770	198.752			
d) Overige oorzaken		-13.399			
Per saldo	**200.239**	**66.995**	**-135.246**	**-67.551**	**22.652**
(+ = voordelig)					

a) In 2020 en 2021 zorgt de actualisatie van de ramingen op de maatstaven huishoudens, medicijngebruik drempel en uitkeringsontvangers minus bijstandontvangers en de OZB-maatstaven per saldo voor een neerwaarts effect op de uitkeringsfactor. De oorzaak van de daling van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2022 tot en met 2025 is met name toe te schrijven aan de ontwikkeling in het aantal bijstandsontvangers en uitkeringsontvangers.

b) De ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds en het bijbehorende plafond leiden met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering. De ruimte onder het plafond is voor het jaar 2020 nu geraamd op € 96,548 miljoen en wordt nu als voorschot in de uitkeringsfactor 2020 verwerkt. In de meicirculaire 2021 wordt de ruimte onder het plafond voor het jaar 2020 definitief vastgesteld en wordt het verschil met de huidige raming van € 96,548 miljoen met de gemeenten afgerekend.

c) Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 70 miljoen in 2020 en € 160 miljoen in 2021.

d) De huidige decentralisatie-uitkering wordt met één jaar verlengd tot en met 2021. Om die reden zijn de benodigde middelen voor de decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling voor 2021 uit de algemene uitkering uitgenomen en toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering.

Categorie 2) Effect maatstafgewichten

Categorie 2) Effect maatstafgewichten	2020	2021	2022	2023	2024
a) Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg/Wmo 2015 (compensatie corona)	55.015				
b) Buurt- en dorpshuizen (compensatie corona)	17.332				
c) Toezicht en handhaving (compensatie corona)	58.342				
d) Lokale culturele voorzieningen (compensatie corona)	145.134				
e) Vrijwilligersorganisaties jeugd (compensatie corona)	9.060				
Waarvan op te nemen als besteding (oormerken):					
Compensatie corona	-284.882				
f) Waterschapsverkiezingen	3.936	4.106	4.181	4.214	4.249
g) Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp/Wmo 2015		-35.938			
Overig	612				
Per saldo	**4.548**	**-31.832**	**4.181**	**4.214**	**4.249**
(+ = voordelig)					

a) Omwille van de continuïteit van zorg voor cliënten zijn maatregelen getroffen om cliënten grond van de Jeugdwet/WMO 2015 hulp en ondersteuning te kunnen blijven bieden.

b) Het betreft een bijdrage voor extra uitgaven die onder andere bestaan uit het kwijtschelden van huur en het compenseren van tegenvallende inkomsten uit bijvoorbeeld horeca en zaalverhuur van buurt- en dorpshuizen.

c) Het kabinet stelt € 50 miljoen voor 2020 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra toezicht- en handhavingskosten als gevolg van de coronamaatregelen; onder andere de extra inzet van boa's en de extra verkeersmaatregelen.

d) Bovenop de eerdere € 60 miljoen tot 1 juni wordt aanvullend een bedrag van € 60 miljoen beschikbaar gesteld (voor de periode tot 31 december) voor de borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Deze organisaties missen onder andere inkomsten uit kaartverkoop en horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en beveiliging doorlopen.

e) Het kabinet stelt € 7,3 miljoen beschikbaar om lokale vrijwilligersorganisaties, zoals de scouting en speeltuinen, te compenseren voor schade als gevolg van de coronamaatregelen.

f) Op basis van het uitgevoerde onderzoek bij de waterschapsverkiezingen 2019 hebben de VNG en de Unie van Waterschappen (UvW) overeenstemming bereikt over een vergoeding van € 11,2 miljoen voor de waterschapsverkiezingen 2023. Dit bedrag zal in vier jaarlijkse termijnen (2020-2023) van € 2,8 miljoen via de Rijksfactuur bij de waterschappen in rekening worden gebracht en tegelijkertijd aan het gemeentefonds toegevoegd worden.

g) Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB-trekkingsrechten is voor 2021 overeengekomen om op basis van de conceptbegroting 2021 een bedrag van € 24,264 miljoen uit de algemene uitkering te nemen, waarvan € 6,204 miljoen uit het sub cluster Jeugdhulp en € 18,06 miljoen uit het sub cluster Wmo 2015.

Categorie 3) Mutaties integratie-, doel- en suppletie-uitkeringen

Categorie 3) Mutaties integratie-, doel- en suppletie-uitkeringen:					
	2020	2021	2022	2023	2024
a) Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU) (compensatie corona)	4.664				
b) Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU) (compensatie corona)	33.873				
c) Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU) (compensatie corona)	31.909				
d) Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivn Covid-19 (DU) (compensatie corona)	36.993				
e) Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU) (compensatie corona)	19.000				
Waarvan op te nemen als besteding (oormerken):					
Compensatie corona, Gezond in de stad, Voorschoolse voorziening peuters	-126.439	0			
f) Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	17.628	32.051			
g) Gezond in de stad (DU)	6.598	6.598	6.598		
h) Voorschoolse voorziening peuters (DU)	10.544				
i) Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)		5.000	5.000	5.000	5.000
Waarvan op te nemen als besteding (oormerken):					
Gezond in de stad en Brede aanpak dak- en thuisloosheid	-24.226	-39.000	-7.000	0	0
Per saldo	**10.544**	**4.649**	**4.598**	**5.000**	**5.000**
(+ = voordelig)					

a) Door de coronamaatregelen waren er in de periode van 1 maart tot 1 juni geen terrassen opgesteld en zijn er geen markten en evenementen geweest. Gemeenten zijn daardoor geconfronteerd met een terugval van inkomsten uit terrasprecario en uit markt- en evenementenleges. Het kabinet heeft besloten de gemeenten voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 1 juni 2020 voor dit doel te compenseren voor een bedrag van € 20 miljoen.

b) Voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector, werd voor de periode medio maart tot 1 juli gratis noodopvang aangeboden. De (gratis) noodopvang gedurende werkdagen eindigde eerder per 8 juni. Gemeenten hebben deze noodopvang, in overleg met kinderopvangorganisaties en scholen, gecoördineerd. Voor deze periode heeft het kabinet € 23 miljoen in 2020 beschikbaar gesteld ter compensatie van de kosten van deze opvang. De kosten worden door gemeenten aan kinderopvangorganisaties en scholen vergoed.

c) De Minister van VWS heeft besloten de eigen bijdrage voor de Wmo (excl. beschermd wonen en opvang) vrij te stellen voor de maanden april en mei 2020. Aanleiding hiervoor was het feit dat als gevolg van de coronacrisis een substantieel deel van de zorg en ondersteuning in de Wmo niet (volledig) kon worden geleverd. Vanwege een onevenredige uitvoeringslast voor gemeenten en aanbieders rond het tijdelijk opschorten van de eigen bijdrage is besloten om Wmo-cliënten in genoemde maanden vrij te stellen van de eigen bijdrage.

d) Het kabinet stelt € 30 miljoen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten bij de herindelingsverkiezingen in november 2020 en de Tweede Kamerverkiezing 2021 als gevolg van de corona-maatregelen. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten, voor toegankelijkheid van die locaties en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen.

e) Het betreft compensatie van gederfde inkomsten voor toeristen- en parkeerbelasting over vooralsnog de periode 1-3 t/m 1-6-20.

f) De decentralisatie-uitkering is erop gericht dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar van in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2020 en 2021. De 312 regiogemeenten ontvangen ieder een bedrag van € 17.628 in 2020 en € 32.051 in 2021.

g) Tijdens het notaoverleg in de Tweede Kamer over het programma op 27 januari 2014 heeft de Staatssecretaris van VWS aangekondigd dat er in 2014 een landelijk stimuleringsprogramma gestart wordt voor een lokale, integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Voor dat programma wordt €44 miljoen uitgetrokken, waarvan de komende vier jaar €10 miljoen per jaar rechtstreeks naar gemeenten gaat via de decentralisatie-uitkering 'gezond in de stad' (GIDS).

h) Het doel van de structurele decentralisatie-uitkering is om de peuters toe te leiden naar een plek in de opvang met een stimuleringsopdracht voor de gemeente om dit te realiseren.

i) Gemeenten ontvangen jaarlijks in het kader van cluster 4 van de meerjaren agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 een bedrag van in totaal € 3,825 miljoen. De middelen zijn bedoeld voor lokale versterking omgevingsveiligheid. Dit geeft gemeenten de ruimte om te komen tot lokale prioriteiten bij de uitvoering van omgevingsveiligheidsbeleid. Op die wijze wordt omgevingsveiligheid goed lokaal ingebed.

Categorie 4) Sociaal domein

Categorie 4) Sociaal domein	2020	2021	2022	2023	2024
a) Jeugdhulp, extra middelen			252.378		
b) Participatiebudgetten SW	104.464				
Per saldo	**104.464**	**0**	**252.378**	**0**	**0**

(+ = voordelig)

a) Dit betreft een verlenging van de maatregel van 2019-2021 (totaal € 1 miljard) voor het jaar 2022 met € 300 miljoen als compensatie voor de extra groei in de jeugdzorg in combinatie met afspraken om de transitie- en transformatiedoelen van de decentralisatie van de jeugdhulp te realiseren.
b) Aanvullende compensatie voor de periode van 1 juni tot en met 31 december voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven; € 50 miljoen in 2020. Dit bedrag wordt uitgekeerd in de bestaande uitkering Participatie.

Categorie 5) Hoeveelheidsverschillen

Categorie 5) Hoeveelheidsverschillen	2020	2021	2022	2023	2024
Hoeveelheidsverschillen	-256.575	-56.609	86.216	216.916	270.316
Per saldo	**-256.575**	**-56.609**	**86.216**	**216.916**	**270.316**

(+ = voordelig)

Het jaar 2020 is zodanig gevorderd dat op diverse maatstaven de aantallen meer definitief worden. Bij de berekening voor de septembercirculaire zijn deze dan ook waar mogelijk geactualiseerd.

Categorie 6) WOZ-waarden mutaties

Categorie 6) WOZ-waarden mutaties	2020	2021	2022	2023	2024
WOZ-waarden mutaties	0	34.189	34.189	34.189	34.189
Per saldo	**0**	**34.189**	**34.189**	**34.189**	**34.189**

(+ = voordelig)

Diverse aanpassingen waarden woningen, waarden niet-woningen eigenaars en niet-woningen gebruikers in verband met actuele waardeontwikkelingen voor 2021.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Steenbergen,
De loco-secretaris, De burgemeester,

drs. H.C. de Korte, MCM R.P. van den Belt, MBA